

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา ผลของการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ต่อทักษะด้านความรู้ รายวิชาพ.บ. 321 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ โดยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research Design) แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One-group Pretest-posttest Design) ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้คือ ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา การพยาบาลบิดามารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 120 คน แบ่งเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 มีนักศึกษาจำนวน 60 คน และตอนที่ 2 มีจำนวน 60 คน ผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มของผู้เรียนแบบอย่างง่าย (Simple Random) มาจำนวน 1 ตอน จากทั้งหมด 2 ตอน จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยจับสลากเลือกผู้เรียนมา 1 กลุ่ม ได้กลุ่มผู้เรียนในตอนที่ 2 จากนั้นสุ่มต่อบัญชีรายชื่อผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา การพยาบาลบิดามารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ให้ได้จำนวน 33 คน แยกเป็นผู้เรียนที่มีคะแนนสอบไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินผลคือน้อยกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนสอบกลางภาคเรียน จำนวน 27 คน และเป็นผู้เรียนที่มีคะแนนสอบผ่านเกณฑ์ประเมินผลคือมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60 ของคะแนนสอบกลางภาคเรียน จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 3 ส่วนคือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมการเรียนแบบประสบการณ์ และใบงานสำหรับนักศึกษา โดยที่แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

เป็นแบบทดสอบความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการพยาบาลบิดามารดา-ทารก และการผดุงครรภ์ ครอบคลุมการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอด รวมถึงทารกแรกเกิดภาวะปกติ เป็นแบบประเมินความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัยจำนวน 4 ตัวเลือก ให้เลือกตอบ 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนคือ เลือกตอบถูกให้คะแนนเป็น 1 ตอบผิดให้คะแนนเป็น 0 มีจำนวนทั้งหมด 60 ข้อ รวมเป็น 60 คะแนน ส่วนที่ 2 แผนการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ ครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอด รวมถึงทารกแรกเกิดภาวะปกติ ตามขั้นตอนของการเรียนแบบประสบการณ์ คือ ชั้นประสบการณ์ ชั้นการนำเสนอและแลกเปลี่ยน ชั้นอภิปรายผล ชั้นสรุปพาดพิง และชั้นประยุกต์ใช้ และส่วนที่ 3 ใบงานสำหรับนักศึกษา ครอบคลุม เนื้อหาเกี่ยวกับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอด รวมถึงทารกแรกเกิดภาวะ ปกติ การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่า $CVI = 1$ และผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ ภาษามาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการทดสอบมา วิเคราะห์รายข้อ ได้ค่าการตรวจสอบความยากง่าย คือ สัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตอบข้อสอบถูกในแต่ละ ข้อต่อจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดโดยใช้เกณฑ์ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.39 - 0.70 การ ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.32 - 0.71 และการตรวจสอบความของ แบบทดสอบใช้วิธีการของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน จากสูตร $KR - 20$ (Polit & Hungler, 1999) ได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

ผู้วิจัยจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ เพื่อขออนุญาตรวบรวมข้อมูลวิจัย พร้อมทั้งแนบโครงร่างการวิจัยเพื่อ ประกอบการพิจารณา จากนั้นจึงเข้าพบนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการ พยาบาลบิดา มารดา ทารก และการผดุงครรภ์¹ เพื่อแจ้งรายละเอียดของการวิจัยและได้ทำการ ตรวจสอบบัญชีรายชื่อและทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน แล้วจึงแนะนำตนเอง อธิบาย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์และความเสี่ยงที่จะได้รับจากการศึกษา ขั้นตอนและระยะเวลา ดำเนินการและรวบรวมข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่าง โดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่ม ตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามกำหนดยินดีให้ความร่วมมือ ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือในการตอบ

แบบทดสอบก่อนการเข้าร่วมการวิจัย พร้อมทั้งอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบให้ทราบ หากเข้าใจแล้ว จึงให้ทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยจะทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มการพยาบาลระยะตั้งครรภ์ กลุ่มการพยาบาลระยะคลอด และกลุ่มการ พยาบาลมารดาหลังคลอดและการบริหารทารกแรกเกิด จัดผู้เรียนกลุ่มละ 11-12 คน โดยจัดคณะ ผู้เรียนทั้งกลุ่มที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินผลและกลุ่มที่สอบผ่านการประเมินผล ในอัตราส่วนที่ คล้ายคลึงกันทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจะใช้เวลาในการเรียนแบบประสบการณ์เป็น 1 วัน ต่อกลุ่มการเรียนรู้ในแต่ละระยะ และจะมีการสลับหมุนเวียนกันจนครบทั้ง 3 กลุ่มการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัย ได้มีการมอบหมายงานตามแผนการสอนแบบประสบการณ์แต่ละแผนก โดยจะอธิบายวิธีรวบรวม ข้อมูลจากใบงาน และให้กลุ่มตัวอย่างนำเสนอข้อมูลจากใบงาน เมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอ ผู้วิจัยจะให้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้องแก่กลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำ แบบทดสอบความรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความ ถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมได้ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไปโดยวิเคราะห์คะแนน ความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ทดสอบสมมติฐาน โดยก่อนการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบการกระจายของข้อมูล 2 ชุด พบว่ามี การกระจายแบบปกติ (normal distribution) จึงทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะด้านความรู้รายวิชา พบ. 321 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนสอบ ผ่านเกณฑ์ หลังการจัดการเรียนแบบประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
2. ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะด้านความรู้รายวิชา พบ. 321 ของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีคะแนนสอบไม่ผ่านเกณฑ์ หลังการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ สูงกว่าก่อนการจัดการ เรียนแบบประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

3. ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะด้านความรู้รายวิชา พบ. 321 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หลังการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนแบบประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อสังเกตและข้อเสนอจากการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้มีระยะเวลาสั้นเพียง 4 สัปดาห์ สำหรับการศึกษาครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอด รวมถึงทารกแรกเกิดภาวะปกติ ตามขั้นตอนของการเรียนแบบประสบการณ์
2. การฝึกแบบประสบการณ์ส่วนของห้องคลอด ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับจำนวนผู้คลอดในแต่ละวัน แต่ในการดำเนินการวิจัยนั้นผู้วิจัยได้พยายามดำเนินการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับประสบการณ์การเรียนแบบประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันโดยการมอบหมายงานให้ดูแลผู้คลอดในระยะรอคลอดแทนหากไม่มีการคลอดในเวลานั้น หรือการจัดกรณีศึกษาเพื่อการอภิปราย ซึ่งคาดว่ากลุ่มตัวอย่างจะได้รับประสบการณ์การเรียนแบบประสบการณ์ที่ไม่แตกต่างกัน
3. มีผู้ที่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้จำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสุ่ม แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในการควบคุมจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการได้รับประสบการณ์การเรียนแบบประสบการณ์ที่แท้จริงจึงไม่สามารถรับผู้เรียนที่มีความสนใจเข้าร่วมการวิจัยนี้ได้ทั้งหมด

ข้อเสนอเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนา

1. การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนแบบประสบการณ์จะสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นหากมีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามระยะเวลาของภาคการศึกษาปกติที่ไม่มีการเร่งระยะเวลาเรียนเหมือนปัจจุบันที่คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิคกำหนดไว้เฉพาะ

2. ผู้วิจัยควรมีการดำเนินการในการหาประสบการณ์การพยาบาลในระยะคลอดให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มให้ได้รับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในกรณีที่ไม่สามารถจัดการฝึกแบบประสบการณ์จริงกับผู้คลอดในระยะรอกคลอดได้เช่น การกำหนดกรณีศึกษาขึ้นแทน หรือการศึกษาจากวิดีโอทัศน์จำลองเป็นต้น

3. ภายหลังกการดำเนินวิจัยแล้วเสร็จผู้วิจัยควรจัดสรรหรือประยุกต์กิจกรรมการเรียนแบบประสบการณ์นี้แก่ผู้เรียนที่มีความสนใจ หรือควรมีการประยุกต์ใช้การเรียนแบบประสบการณ์ในการเรียนการสินรายวิชา พบ.321 หรือในรายวิชาที่มีธรรมชาติของวิชาที่คล้ายคลึงกันต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลในระยะยาวของการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ต่อการขึ้นฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในรายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารก และการผดุงครรภ์ต่อไป

2. ควรนำการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติ การพยาบาลมารดาทารก และการผดุงครรภ์ เนื่องจากเนื้อหาทางทฤษฎีนั้นหากได้จัดการเรียนแบบประสบการณ์ตรงควบคู่กันจะทำให้เกิดความเข้าใจ และสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น

3. ควรนำการจัดการเรียนแบบประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ที่มีธรรมชาติของรายวิชาใกล้เคียงกัน